

Senempirestil

[Skrivergården](#) er den mest utpregede bygning i senempirestil. Foto: P. A. Flak/DF

Empirestilen er en klassisk preget stil- og moteretning som utviklet seg og har navn etter Napoleons keiserdømme. I Frankrike ble stilen brukt i perioden rundt 1800 – 1820 mens den i Norge varte ca. 1810 – 1840. Videreføringen av stilpreget det nærmeste tiåret kalles **Senempire**.¹⁾

Det framherskende byggemateriale i Europa var mur. De europeiske stilartene som ble importert til Norge måtte derfor «oversettes» til tre som materiale. Det gjaldt også senempiren. Karakteristiske trekk for stilen er:

- Stram, klar bygningskropp, ofte symmetrisk omkring en midtakse.
- Formelementer hentet fra antikken, som søyler og tempelgavler.
- Hel- eller halvvalmede tak.
- Imitasjon av hjørnesteiner (rustika) og sluttsteiner i listverk over dører og vinduer.

Falske hjørnesteiner, rustika, på [Hammergården](#). Foto: Per Einar Lædre

Den første bygningen i egersundsområdet som ble oppført i empire/senempire var Consul Kroghs lysthus fra 1830-åra på Slettebø, mens [Christian Feyers](#) to bygninger på Slettebø (som nå er en del av Dalane Folkemuseums anlegg) var de siste. Disse sto ferdig i 1860-årene.

Etter [Bybrannen i 1843](#) ble en del av den nye bebyggelsen oppført i senempirisk stil i perioden 1844 – 1850. Det er noe uklart hvor mange bygninger det dreier seg om, men i alle fall 13 hus hører med til denne perioden. Alle ble oppført av hva vi kan kalle *den høyere borgerstand*, og så godt som alle er lokalisert til [Strandgaten](#) eller i nær tilknytning til denne eller sjøen. Denne konsentrasjonen av bygninger i senempirisk stil gjør Strandgaten til en unik arkitektonisk perle.²⁾

Av karakteristiske bygninger i senempirestil er nr. [41](#), [43](#), [49](#) og [58](#).

1)

Stilpreget kalles også klassisisme av mange, mens interiør/møbler fra denne perioden omtales som Biedermeier.

2)

Kilder: Bebyggelse i Egersund – Bygningshistorisk formveileder. Eigersund kommune;
<https://snl.no/empirestil> - hentet 09.11.2015; <https://no.wikipedia.org/wiki/Empire> - hentet 09.11.2015.

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://www.dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 15.04.2026 00:29.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>